

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numele singuratici a 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Înfrățire...

(m.) La ordinea zilei e chestia înfrățirii Românilor cu Maghiarii. Ideea există de câțiva ani, dar acum voesc să o ducă la îndeplinire monarhii interesați și cercurile politice normative.

Mari și seculare divergențe au existat și există între poporul maghiar și român. Acestor divergențe trebuie să li-se pună capăt, căci așa cer interesele vitale ale ambelor popoare. Această ni-se spune de un timp încoace, de aceasta sunt conduse cercurile politice, cari s'au pus în serviciul planului de înfrățire, nimeni a-l realiza.

Da, în adevăr așa este! Poporul român și maghiar este încunjurat la nord, la răsărit, la sud și în parte și la vest de popoarele omogene slave, cari mai curînd ori mai târziu, vor încerca să ne cutopească, ținzînd la o unitate etnică. În fața acestui pericol permanent, este foarte natural, ca ambele popoare să se înfrățesc, să încheie legături de prietenie durabile, ca la cazul unei năvăliri a Slavilor, fie dela sud, fie, ceea-ce e mai sigur, dela nord, Românii cu Maghiarii, ajutați eventual de elementul german, să stea ca un zid neclintit contra valurilor cutropitoare.

Înfrățirea deci, e o necesitate imperativă pentru ambele popoare și ca ea să se poată pecetui, e neîncunjurat de lipsă să dispară divergențele. Aci însă e greutatea!

Dacă vom căuta să aflăm izvorul acestor divergențe, ne vom încredința că nu atât noi cât „viitorii noștri frați”, Maghiarii, sunt cauza, că ele s'au ivit și s'au înrădăcinat puternic între noi. Martoră ne este în privința aceasta istoria. Căci oare noi am căutat în trecut să subjugăm și să exploatăm pe poporul maghiar, ori ei pe noi?

Faptele istorice dau răspuns categoric la întrebare. Când Ungurii au intrat în Ardeal sub Tuhutum, Românii, după căderea lui Gelu, au ales de principe pe Tuhutum și au încheiat frățietate cu noii năvălitori. Cine a călcat această legătură și cine în cursul veacurilor a nimicit toate drepturile, toate prerogativele ce au existat pe timpul năvălirii?

Cine a făcut alianță cu popoarele din patrie, contra noastră? — Maghiarii. Și earăși, oare noi Românii am încercat să supunem teritoriul din Ungaria sau întors? Știm, de câte-ori au trecut regii Ungariei în țările române, din cari s'a format

regatul României, producînd amărăciune la poporul român!

Estă izvorul și cauzele divergențelor. De sigur, că nu noi le-am produs, noi, cari merem am fost în defensivă, ci aceia, cari într'una au atacat și pas de pas au călcat drepturi și prerogative. Și aceștia sînt Ungurii. Ei au fost, cari prin aroganța, îngâmfarea și apucăturile lor despotice au înstrăinat pe poporul român, câștigându-și acesta trista experiență, că din partea lor numai la rău se poate aștepta și nici-cînd la bine.

Dar' e vorba, că se lăsăm pe veci îngropat trecutul, se punem vîl pe faptele veacurilor trecute și, alungînd dintre noi animositățile și vechile deprinderi dușmănoase, vechea ură să o schimbăm cu iubire nefățarnă.

Aceasta ne-au dat să o înțelegem cei doi monarhi înțelepți: Împăratul și Regele nostru și Regele României. Aceasta o cer interesele noastre vitale din viitor, precum mai sus am amintit.

Cine-i însă de vină, dacă înfrățirea proiectată nu se va realiza, dacă vechea ură, nu numai că nu e sugrumată, ci nutrită pe toate căile. De sigur, că nu noi, ci ca și în trecut, Maghiarii.

Pe lângă multe altele, un fapt petrecut săptămîna trecută, ne va da o eclatantă dovadă în privința aceasta.

E vorba de dieta Ungariei, va să zică de o corporațiune, care în totalitatea ei e fidelă expresiune a poporului maghiar, numai a poporului maghiar. El bine, de câte-ori în această dietă e vorba despre Români, deputații devin nervoși, sar dela loc și dau expresiune „iubirei” lor față de noi prin expresiuni, de cele mai multe-ori batjocoritoare și vătămătoare.

Așa era aceasta mai anii trecuți dar' acum, după vizitele Monarhilor oicine se putea aștepta, că Maghiarii se vor fi mai cuminți, vor mai lăsa ceva din uricioasa lor aroganță! Aș, 'ți-ai aflat, ei tot ei au rămas. Scenele din dietă, petrecute cu ocazia interpelării deputatului Dr. Șerban ne-o arată indetult aceasta.

Și lucrul este mai marcant, dacă luăm în seamă rolul lui Jeszenszky față de Unguri. Nu numai Românii, dar' și opoziția maghiară are motive temeinice de-a urla pe Jeszenszky, căci după planurile lui au fost bătute și sdrobite partidele opoziționale la ultimele alegeri dietale. Dar' cu toate aceste interpelarea lui Șerban n'a fost primită cu aprobare din partea nici unui grup din dietă, din cauză că ea privește pe Români.

Mai mult: de câte-ori vorbitorul a atins chestii românești, deputații deveniau

nervoși, se mișcau și produceau larmă, în-cît presidential era nevoit să sune clopoțelul!

Cînd Șerban a pomenit *per tangentem* despre prigonirile politice, la cari sînt expuși Românii, o voce a sbierat: *Lasă în pace pe martirii valachi!*

Ear' în urmă, nu numai noi Românii de aici am fost tractați cu „grățiosități”, ci și regatul României.

Cînd Șerban a constatat faptul, că prin decorarea lui Jeszenszky se face imposibilă, cel puțin pe un timp îndelungat, alipirea României la tripla alianță — *dieta Ungariei a erupit în risete!*

Adecă alianța României e căutată de Monarhi și e prețuită, dar' cu toate aceste, deputații Ungariei își pot permite să-și bată joc de ea în ședința oficioasă a dietei. Pentru ei *România și rolul ei este obiect de ris și de batjocură.*

Am relevat aceste scene, căci ele caracterizează pe deplin sentimentele Maghiarilor față de noi. Cei ce se nădădădă la încheia alianțe și înfrățire între noi și ei, trebuie să țină cont de ele, să-și dea silința a le schimba, căci altcum din toată „înfrățirea” nimic nu se va alege. Noi Românii prevăzători fiind, sîntem și am fost gata a face legături de prietenie chiar și cu Maghiarii, cît timp însă ei ne prigonesc pe noi și-și bat joc de întreg neamul românesc, de tot ce are el mai sfînt și mai scump, de prietenie vorbă nu poate fi.

Sibiu, 6 Nov. n.

La inaugurarea universității din Iași — s'a remarcat cu regret — n'au fost fivate nici societățile noastre culturale, nici presa noastră. Tot așa s'a procedat și față de Bucovineni, în special chiar și față de *universitatea*, — jumătate românească — din Cernăuți. Estă ce scrie în această privință „Patria”.

„Foile de dincolo remarcăază absența profesorilor și tinerimei noastre la serbările din Iași și comentează acest fapt în diferite chipuri. Deși nu sîntem autorizați din nici o parte, ținem să constatăm în interesul adevărului următoarele: Românii bucovineni se așteptau ca universitatea din Cernăuți, care e și vecină celei din Iași și e și în parte românească, să fie invitată la inaugurarea din Iași. Cătră senatul universitar n'a sosit însă nici un fel de invitare. Tinerimea română universitară din Cernăuți a fost invitată, dar' numai din partea tinerimei universitare din Iași, n'a putut lua parte însă la inaugurare pe lângă alte cauze și din motivul indisposi-

ției produse prin neinvitarea senatului universitar. Nici presa română din Bucovina n'a putut lua parte la serbările din Iași, tot din cauză că n'a sosit nici o invitare”.

Alegerea delegațiilor.

Delegațiile s'au convocat prin autograf împăratec pe 16 l. c. Camera ungară se întrunește azi pentru a 'i-se ceti autograful prea înalt, ear alegerea delegațiilor se va face în ședința de mîne. Casa magnaților se va întruni Mercuri de asemenea pentru a alege delegații din sinul seu. După servirea acestor alegeri nu se vor mai ține ședințe meritorii în decursul acestei luni.

Starea temnițelor.

În Seghedin. — În Vaț.

Ar trebui să ținem zilnic buletin asupra temnițelor ungurești, dacă am voi să informăm exact despre suferințele Românilor prigoniiți de guvernul lui Bánffy și Jeszenszky.

În Seghedin.

În temnița din Seghedin se află de prezent următorii oșândiți români:

George Făgărășan, învățător din comuna Tiur, (l. Blaj), oșândit la un an și $\frac{1}{2}$, pentru-că a cântat cu corul compus de el cîntări naționale.

Crucian Simu, învățător din Ciufud, (l. Blaj), pentru-că a instruit corul să cînte! *Deșteaptă-te Române!*

Ioan Simu, teolog, elev al seminarului din Baj, în cursul IV., oșândit pentru aceeași — crimă.

În Vaț.

Ni-se scrie din Lugoj, cu datul 5. l. c.: Azi s'a publicat înaintea tribunalului din Lugoj sentința înaltei Curie, care în consonanță cu instanțele inferioare a oșândit pe preotul din Brsnik (Patire) *Mihail Rubinoviciu* la 6 luni închisoare de stat și 50 fl. amendă.

Și totuși oficiul „Reichswahr”, zice că nu avem martiri.

Episcopii români gr.-cat. și congresul autonom.

Peste câteva zile, la 11 l. c., se întrunește congresul autonom regnicolar, pentru organizarea autonomiei catolice. Poziția principiară luată de Românii greco-catolici, cler și mireni, față de acest congres e cunoscută. Nu se știe însă

nici până azi, că ce *resultat*, peste tot ce *soarte*, a avut cauza autonomiei, pentru care s'a ținut conferința din Cluj.

Ultima conferință episcopescă.

În preajma congresului regnicolar primarele *Vasszary* a conchemat pe 6 l. c. o nouă conferință episcopescă, în scopul de a stabili definitiv punctul de vedere în această chestiune a episcopatului catolic și a pregăti lucrările pentru congres.

Ori-cît de apropiat e congresul și ori-cît astfel chestiunea e de actualitate, totuși mai mulți prelați catolici s'au ținut departe de conferință, semn, că sînt oare-cari diferențe în sinul clerului înalt.

Au absentat, arhiepiscopul *Samassa*, cardinalul *Schlauch*, episcopii *Bubics*, *Hydassy*, *Schuster*, *Zalka*, *Majláth*, apoi ambii episcopi ruteni, *Furcsák* și *Váky*.

Conferința și episcopii români.

În această conferință, așa de intim legată de congresul regnicolar, perhorescat de Românii, au luat parte și episcopii români, afară de unicul episcop al Orășii, *M. Pavel*.

Faptul acesta a produs o penibilă și ritantă surprindere.

„Gazeta Transilvaniei” informată despre plecarea metropolitului *Mihályi* la această conferință, observă, că nu înțelege absolut sensul acestui pas, după-ce poporul român unit a declarat serbătorește, că nu vrea să știe nimic de acest congres.

Declarațiunea metropolitului.

Deși reprobam cu toată convingerea această nouă participare a episcopatului nostru la conferințele, ce nu-l privesc, anunțăm cu plăcere, că de astă-dată episcopatul nostru unit s'a remarcat prin'un fapt românesc.

Ni-se anunță anume *dintr'un isvor vrednic de credință*, că în ședința primă a acelei conferințe, la 6 l. c. încă înainte de a se începe discuțiunea asupra autonomiei, E. Sa metropolitul Victor *Mihályi* s'a ridicat și a făcut declarațiunea solemnă, că:

„conform hotărîrii luate de majoritatea episcopatului român greco-catolic la 23 Iunie a. c. în Blaj, nici clerul, nici poporul, nici episcopatul român greco-catolic nu vor lua parte la congresul regnicolar, convocat pe ziua de 11 Noemvrie n.”

*

Luăm la cunoștință această declarațiune, care-și va face efectul ei asupra poporului nostru. Decât că în ce privește cauza însăși a autonomiei bisericii române

FOIȚA „TRIBUNEI”.

VERSURI DELA IASI.

Cu prilejul serbărilor ce s'au făcut la Iași, la inaugurarea noii universități, s'au dat la lumină mai multe versuri ocazionale, din cari culegem și noi câteva.

REGELUI ȘI REGINEI.

— Cuvinte de P. V. Grigoriu, recitate la reprezentarea de gală de către *Al. Cărbă*. —

Sire! După veacuri negre,
scrise în străvechea carte
A poporului, ce falnic
ocrotești și duci departe!...
După un amurg de chaos,
noapte fără fund și tristă
De urgi, ce spun la lume
că acest popor există!...
Salutăm, în Tine, Sire!
Raza smulsă dela soare
O schintee, ce-a dus svonul
peste nori, peste hotare,
Că sub Carol înțeleptul,
un popor așa de mic,
Mare e în timp de pace,
și-n războaie e voinic!
Tu călăuzind oștirea,
peste Dunăre, la luptă
Ai reînviat-o țară,
de trei veacuri întreruptă
Și în foc mergînd cu Tine,
ea menirea își împarte

Urmărind, cu vitejie,
sfaturile-ți pîn' la moarte...
Desgropînd comoara sfîntă,
în popor mușcătită,
Ai găsit oțel, din care
fii coroana-ți făcîrită
Ș-ai aprins, din nou, avîntul
timpurilor din poveste
Și de țeara Ta, trimisa-i,
sus la cer, și-n lume veste
Bună, că trăește neamul
lăsat Ție moștenire
Dela Dragoș, dela Ștefan,
dela Mircea, spre mîrire,
Pe cînd apărau moșia,
cu toporul și cu fiinta!...
Tu ai redeschis cărarea,
și-ai înfipt la margini Ținta
Arătînd oștirea zarea,
fie-n vale... fie-n deal...
Toți Românii pășesc astăzi
spre un mîndru ideal!...
Deci venim și noi la Tine,
Tu! Sicjar înalt cu vlagă,
Sub a cărei crengi plectoase
se umbrește țeara-ntreagă,
La a tronului picioare,
să depunem închinarea,
Semnul de recunoștință,
dragostea și admirarea
Pentru Tine! Căci noi astăzi,
sub a Ta oblăduire
Avem un locaș de arte,
de eternă propășire!

*

Și-acum, sufletele noastre,
cătră Tine se închină,
Cătră Tine, Maiestate, Tu,
De două ori Regină!
Da, Regina cea mai dulce,
mult slăvită, iubitoare,
Unui neam, prea mic la număr,
dar' la inimă prea mare,
Tu Regina României
și Regină peste-o lume
Mare... mare, nesfîrșită,
fără țermuri, fără nume,
Lume, peste care încă,
sceptru, tron, împărăteasă
N'a fost, nu va fi, nu este,
nici împușă, nici aleasă
Lumea cugetărei... Lumea
cea de geniu-ți cucerită
Săbujată, roabă Ție,
Dar' nespus de fericită,
Căci prin pana Ta măiastră
și prin graiu-ți ânguresc
Ștegi durerile din suflet,
ochiul, buzele, zimbesc!
Ear' din capu-ți alb c'argintul,
fiecare fir de păr
E o lăcrimă a Țerii
și al minței adevăr!
Tu! ce bună ești ca pânea
și miloasă ca o mamă
Cei obijduiți de soartă,
te invoacă și te cheamă:
Copilași orfani pe lume,
seara-n rugăciuni curate,

Mame văduve, sîrmăne
coplesite, sugrumate,
În genunchi își plec copii
la icoane să se-nchine!
Cerșitori flămîndi și sarbezi,
fără drept la nici un bine
Rupți de foame, goi și gârbovi,
mulți n'apuc ziua de mîne
Fericirea lor unică,
e un ban ș'un sfer de pâine!
Toată-această lume mare
ce de soarte-i oropsită,
Jalnică și hîdă lume,
dar' amar nedreptățită
Toată, Ție se închină!
Tu ești mama ei slăvită!
Tu! care-ai versat pe rana
de oștaș un balsam dulce
Căci zimbînd muria, atuncia
cînd venia ca să se culce,
Înghețat, în patru scînduri,
pe vecie în mormînt!
Tu! Care-l făceai să ducă
Sfîntul dor că pe pămînt
Liberă, neatîrnată,
las-o țeară glorioasă
Sub o spadă vitejească
și o inimă frumoasă!
Tu Regina țerei noastre
și Regina poeziei
Tu Regină luminoasă,
căci ești steaua României
Tu ce-ai rupt din soare raze,
Pentru facla Ta ce porți

Tu! ce știi se cîntă măiestru,
pe cei vii și pe cei morți,
Nu uita azi templul nostru
ce supunem cu iubire
Sub solia minței Tale,
sub regeasca-Ți ocrotire.

MAIESTĂȚII SALE REGINEI.

Cu cătă bucurie și inimă vîioasă
Moldova Te primește în Iași nveselit;
Căci este multă vreme, Regină Grandioasă,
În patria lui Ștefan de cînd nu ai venit!

Venirea Ta deșteaptă întreaga noastră țeară
Cu al iubirei Tale soare făr' de nori,
Precum se desmorțește în dulcea primăvară
Natura vestejită de vînturi și ninsoiri.

Tu ești podoaba noastră din fire 'mpodobită,
Cu daruri strălucite și suflet ânguresc,
Ce fac a ta coroană să fie oșlîită
În dragoste adîncă de neamul românesc!

Coroana pe-a Ta frunte e mai strălucitoare
Decât alte coroane ce-n timp s'a întunecat;
Căci vocea suferinței Te află 'n deșteptare,
Și ori-care durere cu drag ai alinat.

În inima română, Tu ai făcut să crească
Un arbor de iubire, etern neveșejit,
La umbra căruia poate un tron să se
umbrească.
Și de-ale soartei vînturi să fie ocolit

gr-catolice, ea lasă încă loc multor nedumeririi.

Informatorul nostru nu ne spune ce efect a avut declarațiunea Metropolitului asupra episcopatului catolic, și cum a fost primită de conferință? S'a trecut peste ea, ori a fost luată în considerare? In rapoartele ziarelor maghiare — catolice și necatolice — asupra conferențelor, *nici pomenire nu se face despre acest fapt.*

Matriculant „model“.

— Un cas ilustrant la legile politice bisericesti. —
Făgăraș, 2 Noemvrie n.

Domnule Redactor! Permitemi-mi ca în coloanele prețutului ziar „Tribuna“ să arăt lumii nelegiuirile ce se comit cu purtarea „matriculelor de stat“ la noi în Făgăraș. Casul ce voi descrie arată destul de evident, cât de bine „și-a știut alege dl ministru de interne oameii sei, și pe cine a pus ca să-și bată joc de noi Români.

Purtarea matriculelor în Făgăraș e încredințată, — cui? — dlui „föbörö Lancovich“. Despre Lancovich e destul să amintesc, că mai înainte a fost „slujbaş“ la curtea erarială, ear' de prezent „föbörö“, primar al orașului și „purtător de matriculă“.

Este individul, pe care dl deputat Șerban l'a fost adus la „reson“ când i-a aplicat ce a binemeritat.

Casul.

Dar' s'ă revin la obiect! Conform §-lor 17 și 35 art. XXXIII.—1894, Vineri în 29 Octomvrie n. a. c. pe la 10 ore a. m. m'am prezentat în cancelaria matriculantului, și i-am comunicat scopul vizitei mele, că adevăat dori să înmatriculez un cas de „naștere“ ivit în familia mea Duminecă în 24 Octomvrie a. c.

M'a ascultat până în fine, apoi m'a dimis cu cuvintele: „igen sok dolgom van, jöjön delutón“. (Am prea mult lucru, vino după amezai).

După amezai m'am prezentat din nou, dar' înzădar. Măria sa, Vineri fiind, ca de obicei — nu s'a arătat prin cancelarie.

Duminecă 31 l. t. — ca să nu expire termenul prescrip în §-ul 35 — la 8 ore a. m. a treia-ora m'am dus la cancelarie, am așteptat până la 10 ore, dar' și de astădată înzădar. D-nii ceialaltă au zis că „nu se știe de capul lui“, deci am grăbit la sfânta biserică.

La orele 11½, din nou m'am întors, a patra-ora, la cancelarie, l'am aflat acolo, dar' mi-a zis: „delutón három órákor itt leszek, most nem lehet! (După amezai la 3 voiu fi aici; acum nu se poate).

Ce să fi făcut? De frica §-lui, la 3 ore p. m., earăși am alergat într'un suflet, căci acum cu 2 ore expirase deja termenul prescrip.

Ajunș la cancelarie, bat în ușe, o voce timidă răspunde: „tesiki!“ Intru. E scriitorul Goldschmidt Károly. Întreb de dl „föbörö“, îmi răspunde că e în odaia de-alături, dar' în dată vine. Îmi îmbrăsează; șed. Deodată ușa se deschide; o figură cu pînteni și fes turcesc pe cap stă dinaintea mea. La început îmi venia să-mi fac cruce; piei dr... îmi gândeam în mine. Dar' ce s'ă ved; această figură pocită cu cele mai „cocișești“ vorbe,

cari numai în dicționarul lui Arpád se pot găsi, își aruncă tot veninul asupra mea:

„Maga nem tudja, hogy ma Vasárnap, nekem ünnepem van“ etc. etc. (D-ta nu știi, că azi e Duminecă? Eu am sărbătoare).

„Ba eu știu, că e Duminecă, dar' se vede, d-ta ai uitat, ce ai zis înainte de amezai, puterea alcoolului i-a luat dogi“.

— Dar' ce am zis?!

Acum țineți Andreiu!...

Ca și o hienă sbiera: „ki magával innen! mindjárt hozom a csendőrköt! ha nem jön holnap reggel 8 órákor, akkor meg tanítlok én magát!“

Ce era să mai zic?

„Bine, bine, vom vedé ce o mai fi, și cu aceste am părăsit a cincina-ora cancelaria.

A șesca-ora.

Eșind afară pe promenadă, întâlnesc pe domni Dr. Micu și protonotarul Belle. Le istorisesc cazul întâmplat; dñzii mă îndrumă să mă plâng la vicecomitele, ba dl protonotar îmi promite, că își va însemna cazul, și-l va aduce înainte în congregație.

Întors acasă, îmi fac fel și fel de idei, să mă mai duc, să nu mă mai duc? În fine mă decid, ca să-i fac totuși pe voe „măriei sale“, deși nu merită cât l'am tămăiat.

Luni dimineața, 1 Noemvrie, punct la 8 ore mă aflu în cancelarie cu propusul ca cu sânge rece să întimpin ori-și-ce pedecă. Dar' norocul meu, Măria-sa nu era în cancelarie; ceialaltă d-ni îmi spun, că dñsul Lunia ține „Blau Montag“.

Am așteptat până la 10 ore — deși mi-am fost lăsat copiii în școală.

În timpul cât am așteptat eu, mulți alți cetățeni l-au căutat ca să le vadimeze cui-tanțele, fiind 1 Nov., între alții chiar și dl Dr. Szabó fizicul comitatens, care clătînd din cap a zis, „sokasem találhatók az irodába“. (Nici-când nu-l poate omul găsi în cancelarie.)

La vicecomitele.

După 10 ore, la îndemnul celorlalți d-ni, cari, deși inferiori nu-i mai pot scusa crasa neglijență — m'am prezentat la dl vicecomite, i-am istorisit cazul destul de trist, dñsul vezi bine în fața mea „și-a exprimat regretul, dar' cu momeli m'a îndrumat la primpretorul ca for competent.

La pretură.

Am făcut și aceasta. Dl primpretor după-ce l'am istorisit verbal cazul mi-a cerut să-i dau în scris, și mi-a promis că „dacă sînt adevărate cele istorisite, respectivul își va lua partea sa.“

Am satisfăcut și dorinței dlui protopretor. De martori am citat pe toți d-nii din cancelaria opidană, începînd dela notar, până la cel din urmă scriitorăș.

Acum aștept în liniște să ved cum își va ține dl primpretor promisiunea dată, și cum va aplica § 11, 14 și 16, ai suscitului art. față cu voinicosul matriculant Lancovich. Am scris aceasta, ca se știe toată lumea și se ajungă și la urechile d-lui ministru de interne, că: în trei zile am fost de gese-ori la matriculă, odată la vicecomitele și de două-ori la primpretorul, și pruncul este încă tot neînscris.

Andreiu Stroia,
înveț. gr.-cat.

ECONOMIE.

Revista economică.

Societăți economice în serviciul maghiarizării. Se vede, că Maghiarii nu se îndestulesc cu roadele maghiarizării culese pe terenul politice și culturale naționalităților din țeară — voiesc să pună în serviciul maghiarizării și terenul economic. Un cas recent și foarte elocuent ne adevărește aceasta pe deplin.

Anume fibrăul cercului Alibunari (comitatul Torontal) se vede, la ordin mai înalt, să năsuiește din răspuneri a înființa în centrul cercului sau o bancă mare (cu 320,000 fl. capital) și în legătură cu aceasta mai multe societăți economice ca d. e. de consum, de procurarea mașinilor agricole, de magazine comune etc. Conform circularului seu banca s'ar înființa cu capitalul acuitat astfel, ca fiecare comună din cercul seu să contribuie cu 30—50.000 fl. Dacă comuna nu dispune de bani, se împrumută dela băncile din Pesta, intabulându-și averea comună.

E de ajuns să spunem, că sediul băncii e hotărît să fie în Alibunari, unde dl fibrău își are locuința — și vom ști organizația ei.

Odată înființată banca, aceasta se inițieze formarea celorlalte însoțiri economice.

Las' că ideile și argumentele economice din chilometricul circular oficios sunt goale fantazii; las' că progresele economice nu se „comandază din oficiu“ — dar' aici stăm față în față cu un vedit scop de maghiarizare și cu o ne mai pomenită pângărire a dreptului autonom, ce-l au comunele asupra averii lor proprii, precum și cu un cutezător atentat la averea privată a particularilor.

Înțelegem sistemul dela noi și de aceea ne și explicăm această cutezată încercare.

E cunoscut, că în timpul din urmă Români din Torontal au făcut și fac mereu progrese economice foarte mari. Băncile românești se înalță falnic aproape în fiecare comună mare. Și diferite societăți economice stăt pe cale de a se înființa. Întreaga mișcare economică are mari rezultate, căci comitatul Torontal e locuit de Români, în absoluta majoritate.

Aceste a turburat creerii Maghiarilor care au pus la cale pe șovinistul fibrău Kajtar să ne nimicească. — Zădarnică forțare..

Inteligenta și țărănimea din aceste părți nici nu vrea să audă de „îmbunătățirile“ d-lui fibrău.

Reprezentanțele comune vor respinge energic propunerile pentru banca cercuală.

Propagarea cunoștințelor economice. Ministrul de agricultură Dardnyi a reercat 36 de societăți agricole, pentru-ca în timpul iernei să aranjeze conferențe, prin care să se lătească în cercuri cât mai largi cunoștințele economice.

Să se țină conferențe publice pentru popor despre toate chestiile, ce așteaptă lămuriri sau despre înbunătățiri, menite a delătura miseriile agricole și în general economice. Ministrul promite tot sprijinul seu moral și material.

În urma acestora societățile agricole reercate și-au înaintat planul conferențelor și preliminarile de spese.

Avem și noi Români societăți agricole, dar' ministrul țării n'a sflat de bine, ca cunoștințele economice să fie răspândite și prin-

tre Români, căci din cele 36 societăți ajutate cu bani pentru prelegeri publice, nu este nici una românească, sau cel puțin nemaghiară.

Așa e guvernul dela noi: pentru unii-i mumă, pentru alții ciuamă.

Usurărie și credite păgubitoare. Camera comercială din Dobrițin în ședința trecută s'a ocupat ca rescriptul ministrului de comerț referitor la efectele legii din 1883 art. XXV. (despre usurărie și credite păgubitoare). Camera s'a pronunțat, că efectele legii sînt multumitoare, dar' atrage atențiunea ministrului la faptul, că băncile din provincie încasează sub titlul „provițiuni“ sume atât de mari, încât țărănul se folosește de credit solvind 12—15% interese. Rogă pe ministrul ca să ia dispoziții în contra acestora și recomandă pentru progresul economic formarea de întovăreșiri de credit.

Stabiliment pentru serum. Reuniunea agricolă din Ardeal dă știrea, că în curînd se va aranja în Oluj un stabiliment pentru producerea serumului în contra pustiitoare boale de porci. De aici se va distribui ori-cui serum, pe lângă prețuri moderate; în cazul, că cei sîraci vor documenta cu atestat miseria, vor primi serum gratuit.

Altoi de pomi. Se vor împărți în primăvară din grădinile și școalele de pomi ale statului. În total se vor împărți 1.713,493 bucăți de vîlăstare de pomi, 250,000 altoi de pomi și 100,000 surcele de altoi. Prețul lor va fi foarte mic sau se vor da gratuit. Comunele și școalele primesc gratuit dacă în-aintează rugarea cu timbru de 50 cr. către ministrul de agricultură, prin vicecomitele comitatens. Tot astfel și plugarii cari n'au mai multă avere decît 2 jugere cat.; apoi preoții și învățătorii. Terminul ultim al înaintării rugărilor este 31 Decemvrie a. c.

Darea efectelor ungare în Austria. Tractările dintre cele două guverne, nici acum nu sînt isprăvite în ce privește supunerea la dare a efectelor ungare a noiei legi despre darea de rînte în Austria. E fapt însă, că guvernul austriac s'a învoit, ca efectele statului ungar să fie libere de dare în Austria, dar' în schimb a primit concesiunea pentru oprirea circulațiunei măcinatului. Scrisurile fonciare din Ungaria însă nu vor fi libere de dare în Austria, de-oare-ce aceasta ar fi în defavorul scrisurilor fonciare din Austria.

Darea impusă emigranților. În Pensylvania (America) s'a adus o lege, pe baza căreia fiecare lucrător străin va avé să plătească pe fiecare zi o dare de venit de 3 centime de persoană. Prin aceasta străinii emigrați acolo, ca deosebire din Ungaria, nu vor mai pute susține concurența indigenilor. Ministrul de interne a și provocat forurile administrative, ca să aducă aceasta la cunoștință poporului, ca să nu-și periclitizeze existența prin emigrarea în America.

În contra afacerilor de „bucate pe hărție“ s'a pornit energică acțiune din partea guvernelor din Austria, și în urmă din Franția. Se știe, că de păgubitoare sînt speculațiile dela burse de acest fel, și de aceea în cercurile economiștilor reali a făcut foarte bună impresie știrea aceasta.

Producțiunea din țăst în America. Conform știrilor din New York, în anul acesta s'a produs în America: 463.22 milioane bushel de grâu (în 1896 au fost 450.32 milioane bushel — 1 bushel = 35.238 litri); ocurus 1302 milioane bushel (în 1896 au fost 2283 milioane bushel). Dintre celelalte cereale se-cară s'a produs mai bine; apoi ovăsul și orzul. Mai slab s'au făcut crumpenele.

Circulația țîrgurilor de țeară. În luna Septemvrie, a fost în 420 de țîrguri de: 515.883 vite corute, 171.683 cai, 142.188 oi și 70.854 porci. Mai mare circulația a fost în țîrgurile din Ardeal și din dreapta Dunărei.

Prețul și circulația mărfurilor în săptămîna trecută:

Grăul n'a avut căutare mare, totuși calitatea bună a fost bine plătită.

Săcară e foarte puțină în circulație și numai sortele mai bune au aflat cumpărători. Orzul și ovăsul sînt bine căutate, dar' vînzătorii sînt puțin, ca deosebire la ovăș.

Ocurusul pentru imediata transportare a fost bine căutat și s'a plătit bine.

Colonialele: Afacerile cu zahăr brut au fost cam nefavorabile. Căfeauna de Brasilia acum e foarte scăzută în preț. Urezul și aromatele au avut întinsă circulație, pe lângă prețuri bune.

Slivoviciu are deosebită căutare, prețurile puțin fluctuază încă.

Cronică politică.

Goluchowski la Monza.

Ieri a sosit la Monza ministrul nostru de externe, contele Goluchowski, invitat direct de regele italian. În vederea vizitei acesteia se află la Monza și prim-ministrul Rudini și ministrul italian de externe Visconti Venosta.

Ziarul oficios *Esercito Italiano* din Roma scrie din prilejul vizitei, că *alianța Italiei cu Austro-Ungaria e azi o necesitate atât de mare, încât ori-ce politică cugetător i-se supune.* Alianța aceasta e întemeiată pe interese pozitive și statornice, față de cari ori-ce altă alianță nu-i posibilă pentru Italia.

Din Bulgaria.

O telegramă din Sofia vestește, că guvernul bulgar a dat voe oficerilor emigrați și aplicați în armata rusească să se reîntorcă în țeară. Toți vor fi primiți, cu actualul lor rang, în armata bulgară.

REVISTA PRESEI.

Presa străină.

Din prilejul interpelației lui Șerban, *Kolosvár* scrie despre chestiunea naționalităților. Sînt caracteristice aserțiunile despre esența chestiunei și arată o mare ignoranță întru a explica fazele, precum și chipul de rezolvire. Articolul mănecă dela stările din Austria, ca să tragă concluziuni pentru politica naționalităților în Ungaria. Dăm o spicuire din acest articol.

„Dacă căutăm cauzele crizei parlamentare din Austria, ajungem la vechea problemă, pe care omenirea o cunoaște sub numirea de chestiunea naționalităților“.

Ce e chestiunea naționalităților? O tendență, care nu cunoaște pedeci, a popoarelor, de a se simți aparținătoare laolaltă în virtutea limbei, gândirei sau a obiceiurilor sociale și morale, sau a trecutului lor istoric, ca să ajungă separate de toate celelalte și împreună să trăiască neîntinătoare“.

„Această tendență dărlmă statul, ale căru popoare nu se simțesc aparținătoare și concentrează în statul puternic național popoarele, care eventual vorbesc limbi diferite, dar' se simțesc aparținătoare în virtutea trecutului lor istoric sau al altei cauze“. (Mare eroare! Red. „Trib.“)

Despre gruparea popoarelor din Austria zice că stau față în față două rase mari. Ajungînd la Ungaria spune: „În Ungaria s'ă auzim vorbindu-se mult despre chestiunea naționalităților și mai ales actualul guvern a fost expus unor atacuri necruțătoare din pricina manoperele naționalităților“. Se ocupă apoi cu interpelația lui Șerban și continuă în ironie. „Nimic n'ar pute caracteriza mai bine chestiunea naționalităților din Ungaria, decît interpelația dlui Șerban, pe care parlamentul maghiar a primit-o fără deosebire de partid cu un rîs ironic“.

„Între adevăr e și în Ungaria poliglotism, și aci constă statul din popoare de mai multe limbi și rase. Numai căt încă nu este tendența centrifugală, pentru-că trecutul istoric milenar comun a desvoltat sentimentul de aparținere în popoarele locuitoare aici“. (I. R.)

„Nu putem tăgădui, că sînt elemente, care vreau se stirpească din naționalitățile noastre acest sentiment. Sînt de aceia, care ascuțesc tendința de despărțire“.

„Aceste elemente trebuie să le converțim, să le facem să tacă, dacă trebuie, cu forța: numai aceasta poate fi politica de naționalități a guvernului maghiar, la care îl face atent și exemplul austriacilor. Pentru-că însuși poporul, grosul naționalităților nu e dușman al statului maghiar, dar' nici nu e iertat să îngăduim să i-se facă dușman. Parlamentul maghiar nici-odată nu va fi teatru al unei astfel de lupte, cum e reichsrathul austriac“.

„Actualul guvern urmează cu scop și consecut această politică de naționalități“.

Că tare s'au încrezut!

CRONICĂ

Sibiu, 8 Nov. n. 1897.

În Vestem s'a ținut ieri adunarea generală a despărțimentului Sibiu al „Asociațiunii“. Din lipsă de spațiu, raportul despre adunare nu-l putem publica azi. Anticipăm însă, că adunarea a reușit foarte puțin mulțumitor pentru „Asociațiune“.

Sate nouă în Dobrogea. Statul român va întemeia în Dobrogea o grupa de sate nouă. Noușle sate vor fi așezate între frontieră și actualul sate Almalah, Eșechioi, Gailița, Canlia, Lipnița, Caravan, Dobromir, Azarlîc și R-gep-Cuus, în cari predomină elementul bulgăresc, reprezentat prin 58.78%, pe cînd cel românesc reprezintă numai 15.89%, ear' Musulmanii 14.80%. Pentru nouele sate se vor destina toate terenurile ce posedă statul dela dispăruți, emigrați, deposezați, precum și tufeșirurile numite Mișelic-Cula, Demecleana,

Tu ești între regine o falnică Regină,
Cu ideal poetic și 'nalte cugetări,
Al căru suflet zboară etern către lumină
Lăsînd în a lui urme poetice cîntări!

Cu ce frumoasă haină și mai strălucitoare
Nu ar dori Moldova să 'mbrace-al ei pămînt,
Pentru-a pute mai falnic, Regină 'ncântătoare
Ca să sărbătorească amorul ei cel sfînt.

Dar' Ea-i împodobită de mîna vecinicii
Cu daruri de mîrire ce-n jurul Tîu lucesc!
Și astfel se închină Reginei României,
Unind al țerei suflet, cu tronul românesc!

Acest imn de mîrire se 'nalță către Tîne
Ca o tîmăe sfîntă spre-al lumii Creator,
Ca vecinic s'amintescă că ție se cuvine,
Iubirea și respectul întregului popor!

Ioan Ianov.

CALAFATUL

de
Carmen Sylva.

— Tradus de I. Ighel. Rostit la reprezentația de gală de artistul State Dragomir. —

În plină Maiestate
e Dunărea bătrîna
Și valurile sale
puterea ei îngănă,
În brațe-i ține țeara
și-o strînge cald la sîn,
Ea știe că-i e țerei
un credincios bătrîn.

În roș apus de soare,
ce tot mai mult s'aprinde,
Vidinul, Calafatul zac
liniște se 'ntinde;
Dar' de-odată, 'n noapte,
un fulger a trîsnit,
Pămîntul tot se mișcă
și apa a mugit.

Și vîrje în aer,
Și Dunărea o tae
Șrapnele-omoritoare
cuprîne în vîpae,
E o salutare tristă
din tunul ucigaș,
Ce 'și-o trimite astăzi
vrăjmaș la alt vrăjmaș.

Sus, colo lângă tunuri,
stă nemișcat și rece
Al țerei Rege Carol...
Așa el vremea trece —
De-acum, soldați, de moarte
voi teamă nu aveți,
Conducătorul nostru
în mijloc îl vedeți.

Și Regele privește
cetatea inimică,
Vidinul, și în Sine
începe ca să-și zică:
„Norocul de 'Mi-ar rîde
Vidinul se cuprind,
'Pentru ostași-mi riul
c'un pod apoi să prind!

De-odată isbucnește,
la-un pas de depărtare,
O bombă care varșă
schinteii omoritoare —
Se uită toți cu teamă
sus, colo, la Stăpîn,
Și-L ved cum șede singur,
expus, în foc păgîn.

Și unul cruce 'și face...
Un alt în genunchi cade,
„Vedeți pe Domnul nostru
cum între gloanțe șade!
„O fi rănit de moarte
de-al tunurilor foc...
„Perind El, cine-oare
ne va rămănea-n loc?

Dar' eată-L că în aer
chipul Sen agită,
Și plin de dorul țerei,
ce-n inimă-I palpită,
El strigă tare:
„Ura! oșteni, bravi, inimoși,
„A boambelor cîntare
o știu dela strămoși!“

Și Dunărea-L aude,
ea vocea Lui o știe.
Ear' inima ei bate
de-o caldă bucurie,
Și-n valurile-i cîntă,
ca suvenir duios,
Pe-un fiu de Hohenzolern
atît de cursgios!

Nusuf, Carvan, Cuiungiu, Buik-Orman, Coriamare, Saia-Orman, Tăslagea, Saslagea, Mustafa Corus și Curorman. În vedere, că în aceste localități sînt deja păduri întinse, se vor lua și terenurile rezervate pentru plantații tot pentru pămîntul de cultură ce se va da nouelor coloniști de români. D. Luca Ionescu, prefectul județului Constanța, a propus d-lui ministru de domenii ca să dea următoarele numiri nouelor sate: Răsboeni, Călugăreni, Rahova, Grivița, Mircea-Vodă, Traian, Ovidiu.

Hymen. Dl. Mihail Popovici și d-soara Carolina Pop Florian, anunță cununia lor, care se va celebra la 14 Noembrie n., în biserica gr-cat. din Șomșelnic.

Post de medic român. Ni-se scrie, că postul de medic cercnal al *Ofenbaei* e de nou vacant, de vreme-ce dl. Dr. *Nerva Moldovan*, ales de curînd pentru acel post, a abzis, în urma stărei nefavorabile a sănătății d-sale. Se atrace deci atenția celor competenți la acest bun post de medic cercnal.

Atentat contra împăratului german. O știre senațională se dă din Berlin. Zilele acestea, cu prilejul înmormîntării generalului *Bilow*, un atentat s'a comis asupra împăratului german. Asume cineva a aruncat cu o petă în el, dar a lovit pe prințul *Schönauich-Carolath* care călăria alături de împărat. Immediat împăratul s'a oprit și a dat ordin să fie arestați toți lucrătorii dela edificiul vecin. Totuși atentatorul nu s'a aflat. De atunci lucrările dela acea zidire se fac sub pază militară.

Atentat contra prezidentului Brasiliei. Se depeșează din *Rio de Janeiro*, că asupra prezidentului republicii s'a comis un atentat îndrăzneț. Un soldat a puzat asupra prezidentului, *Moraes Barros*. Dar' nu l'a nimerit, căci un frate mai mic al acestuia, observînd la timp intenția criminalului, a dat o altă direcție revolverului. Glonțul a rînit greu pe bratul tîner, care a salvat viața fratelui său și a prezidentului țării. La azoul puscăturii ministrul de război *Bittencourt* s'a năpusit asupra criminalului, acesta însă l'a înjunghiat, omorîndu-l pe loc. Foile guvernamentale sîntîn, că atentatorul ar fi unealta unei conjurații monarchiste, foile opoziției îl țin de nebun.

Profețiile lui Falb pe Noembrie și Decembrie a. c. Vestitul proroc de vremuri, Rudolf Falb, dă următoarele profeții pe lunile Noembrie și Decembrie ale anului curent. La începutul lui Noembrie va domni vreme caldă, cu ploii, la mijloc vor fi zăpezi mari și ger; cătră sfîrșit vremea va fi moale cu ninsoiri. — Decembrie se va începe cu ger; la început va domni vreme uscată; la mijloc și la sfîrșit vreme caldă, cu ploii ninsoirile vor fi mari și numai după ziua critică de 23 Dec. Cum se vor adevăra toate acestea, — vederea!

Oameni celebri în reichsrathul austriac. Nu-l vorba de *Lecher*, nici de *Wolf* ori *Schönerer*, ci de alți oameni, mult mai celebri, cari au asistat la ultima ședință a reichsrathului austriac, ședință care și-a ajuns culmea în scandal. Ei sînt Mark *Twain*, marele umorist american și *Verschlagin*, renumitul pictor rus. Mark *Twain* a vorbit cu *Lecher* și l'a rugat să-l anuțe dacă va mai ține un discurs așa de lung, pentru-că ar vrea să asiste și el. *Lecher* l'a spus, că la a doua cetire a provisorului va rosti un discurs și mai lung *Verschlagin*, s'a exprimat asupra scandalosei ședințe, că nici în lupta dela Plevna n'a văzut atîta tărăboiu.

Cel mai chilometric discurs parlamentar. Cu ocazia discursului de 12 ore pe care l'a ținut deputatul german *Lecher* în parlamentul austriac, s'au povestit mai multe cazuri analoage din alte parlamente. Nu s'a mai pomenit până acum decît un singur discurs mai lung decît al lui *Lecher*, și anume cel ținut în 1893 în adunarea legislativă a Columbiei de către deputatul *De Cosmos*. În ajunul închiderii sesiunii guvernul venise atunci cu un proiect de lege de expropiere a mai multor plantatori. Dacă acest proiect nu se vota până a doua zi la 12, plantatorii rămăneau în posesiunea pămînturilor lor. Cuvîntul contra proiectului îl luă deputatul *Cosmos* pe la orele 10. Toți credeau, că cel mult pe la 2 va sfîrși și se va trece la vot. Dar' pe la 1 oratorului abia atînsese subiectul. Pe la 2... el trecea la punctul al doilea. Pe la 3 scoase din buzunar mai multe documente și începî să citească. Majoritatea începî atunci să bînuiească, că *De Cosmos* are de gînd să vorbească până a doua zi, pentru a zădărnici proiectul. La început lucrul fi amuș, ca o curiozitate parlamentară, dar' apoi, intervenind guvernul, majoritatea deveni turbulentă, începî să întrerupă pe orator. Acesta însă se folosi de întreruperi pentru a face digresiuni și câștigă timp. Majoritatea începî să facă sgomot, să țipe. Toate în zădar. În sfîrșit se resemnă. Nu se îngădui oratorului nici timp de mîncare, nici o pauză de câte-va minute măcar. Numai cu apă udă du-și din cînd în cînd buzele, oratorul vorbi toată ziua, toată noaptea, până a doua zi la 12, cu alte cuvinte 26 de ore, fără întrerupere. La început glasul lui era limpede, la sfîrșit abia se mai auzia; ochii îi erau umflați, inflamați, închiși — buzele crepate și sîngerate, picioarele tremurau. Dar' proiectul de lege nu s'a votat!

Aspremea legilor englezești. Jurații din Londra au dat de curînd o elocuentă dovadă despre severitatea legilor și obiceiurilor englezești. La 29 August trecut un anumit Scott *Stormouth* și o tîneră femeie *Miss Leane*, amanta lui, se decisersă a-și pune capăt zilelor și se otrăviră cu laudanum în odaia pe care o ocupau într'un hotel. Tînera femeie

a murit, *Stormouth*, mai viguros, nu sucumbă și dispărî apoi, speriat de consecințele actului său. El fu arestat după câteva zile la Derby. Cu toate, că instrucția stabilise într'un chip aproape sigur, că fusesă înțelegere între cei doi amant, și sinucidere cu voință, totuși juriul l'a declarat culpabil de omor și curtea criminală l'a condamnat la moarte. La întrebarea făcută de judecător, dacă nu mai avea ceva de adăugat, acuzatul a răspuns cu voce liniștită: — „Nimic, decît că sînt cu totul nevinovat“. Din asta reese în mod clar severitatea magistraților englezi în chestia sinuciderilor amoroase.

Muțenie vindecată prin cântare. Din *Borgo-Bistria* se scrie, că nevasta unui muncitor de-acolo, mergînd înaintea de asta cu vre-un an la Dorna, în Bucovina, s'a spîriat din cauza unui sgomot atît de tare, încît numai decît a amuțit. Toate ajutoarele medicilor nu i-au folosit nimic, rămînînd mută timp de vre-o zece luni. În fine luă și ea parte la pelerinajul, ce s'a făcut nu de mult la o mănăstire din Lemberg. Ea merse de-a dreptul la biserică și aci, spre marea mirare a vecinilor sei, după-ce ascultă cînta timp la cîntările acompania de organe, începî și ea să cînte. Femeia își recăpătase adevăratul vorbire. Miraculoasa vindecare se explică prin marea agitație a nervilor, produsă sub impresiunea cîntărilor.

O minune a ingineriei. Au făcut-o inginerii americani. Era vorba de a se schimba un pod de 250 de picioare lungime fără să se întrerupă trecerea trenurilor. Noul pod fu construit alături de cel vechi. Când fu momentul ca el să fie înlocuit, sub ambele poduri s'au pus roate. Două puternice mașini locomobile au tîrît podul cel vechi pe cînd alte două locomobile aduceau în locul lui pe cel nou. Operația aceasta a durat două minute. Un sfert de ceas după această mutare un tren a trecut peste pod, fără să se întîmple nici un accident.

Balon din aluminiu. La Berlin s'a făcut zilele acestea încercare cu un balon de aluminiu, inventat de un anumit *Schwarz*. Inventatorul a reșosat acum câteva luni; invenția vrea să o valideze soția sa. Încercarea a surprins pe specialiști, de vreme-ce urcarea balonului s'a întîmplat cu tot succesul. Peste trei sferturi de oră însă, balonul a căzut din înălțime. Conducătorul balonului și-a mîntuit viața cu o îndrăzneată săritură. Pe lângă tot eșecul final, specialiștii nădăjdusesă: că balonul se va pute folosi dacă i-se vor face perfecționări.

Știri mîrunte. La *Cârțigara* (cott. Făgăras) un incendiu violent a pîrîst total ferăstrîul de acolo cu întreg depoul de lemne; pagubele foarte mari.

— La facultatea medicală din Berlin, profesorul *Leyden* a aplicat la clinica sa o femeie medic, ca asistent; acesta e primul cas, că unei femei i-se permite în Berlin a practica medicina.

— În *Oroszasa* o țărăncă a fost cuprinsă, în biserică, de nebunie religioasă și a început a furibunda; abia legându-o, au putut-o face inofensivă.

— La Paris a fost promovată zilele acestea doctor în drept d-soara *Chavin*, prima licențiată în drept la Paris.

— La Győr, cu prilejul unui incendiu violent, au rămas greu răniți 8 pompieri și trei soldați.

— În Frankfurt o panică grozavă a izbucnit zilele acestea în teatru dramatic, din pricina unei false vești de incendiu; nenodiri mari nu s'au întîmplat.

La
Abonament lunar
pentru Noembrie st. v.
— cu prețurile din capul foi —
Invită
Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“

Mai nou.
Procesul „Tribunei“ aminat.

Măne ar fi fost să se pertracteze noul proces al *Tribunei*, al 26-lea. După-ce însă tribunalul nu a inmanuat la timp citarea acuzărilor, pertractarea s'a aminat pe 30 Noembrie n.

Acuzații, dl. *Teodor V. Păcășian*, fost redactor responsabil și autorul articolului învinovat „*Mehadica*“ și dl. *V. Dressnand*, au cerut sistarea cercetărilor în acest proces până-ce nu se va fi sfîrșit cercetarea disciplinară introdusă în contra funcționarilor, cari pășesc ca acușatori în proces.

Tribunalul din Cluj a respins această cerere: spune însă că a recercat pe vicecomitele Caraș-Severinului, ca să-i dea raport despre starea și rezultatul cercetărilor.

Tribuna Literară.

Dela teatru.

Sămbătă seara s'a reprezentat comedia în 3 acte „*Madame Bonivard*“, sau cum s'a tradus pe nemțește „*O diese Schwoiegmutter!*“ Piesa, ca atare e cu spirit, deși este cam exagerată, ca subiect. Publicul a avut ocazie să se amuzeze bine. Dl. *Lenor* a fost admirabil înținu, ca compozist și ginere, mai tîrziu la a doua căsătorie, ca soț iubitor și amabil. D-soara *Zubrot* a fost destul de bună în reprezentare, însă aflu, că rolul nu a fost totmai potrivit pentru prestațiunea dînsiei. Doamna *Austerlitz* a făcut mult haz, ca soacră guralivă și ca fostă balerină; ici colo poate a fost cam exagerată. Dl. *Kühne* a fost cam rece, cu toate aceste și-a jucat rolul blaișor. Dl. *Renner* în rol mai mic, dar' a fost bun, ca totdeauna. Dl. *Prüller* și-a jucat rolul foarte bine, după părerea mea, și după cît l'am văzut pe dl. *Prüller* în acest rol a fost neîntrecut în succesele de până acum. D-soara *Weiser* a fost draguță și simpatice, atît ca persoană, cît și ca predare. Dama *Thaut* și *Swoboda* și dl. *Schütz* au avut roluri neîsemnate. Încît e pentru doamna *Swoboda* pe lângă tot rolul său mic, putea fi ceva mai neexagerată.

Informațiuni.

Rîndunica. A apărut: *Rîndunica*, vals pentru piano de *Tiberiu Brediceanu*. Editura autorului. O admirabilă bucată musicală, ce se prezintă elegant ca primă pagină cu un stol de rîndunele. Cît despre conținut, eată cum se exprimă o damă română, bineversată în arta musicală, rugată de „*Dreptatea*“ să facă o recensiune asupra acestui vals:

„Valeul „*Rîndunica*“ de *Tiberiu Brediceanu* se ridică mult peste nivelul altor compozițiuni de felul acesta, și este o dovadă vie despre talentul musical al tînărului compozitor. Melodiile cuprinse în acest vals sînt de o originalitate dragălașă, nemăiestrită, întrețesută ici-colo cu accentele duioase ale poporului român; întreaga compozițiune ne arată, că autorul posedă pe lângă talentul său extraordinar și o școală serioasă“.

Se capătă la toate librăriile cu prețul de 75 cr.

Bibliografie.

Calendarul Poporului

pe

— 1898. —

A apărut deja, de câteva săptămîni, „*Calendarul Poporului*“ pe 1898. Ajuns în al 13-lea an al existenței sale acest calendar, redigat în totdeauna de redacțiunea foilor noastre, a făcut an de an noua progrese, și astăzi putem susține fără a vătămă modestia, și fără teamă de a fi combătuți, că „*Calendarul Poporului*“ este nu numai cel mai ieftin, mai naționalistic și mai lăpît, ci și cel mai bun din câte apar la noi dincoace de Carpați.

Aceasta au recunoscut-o deja și alții, și în special în raportul „*Asociațiunii*“ despre mișcarea literară la noi, raport care a dat o deosebită atențiune *Calendaristicii* noastre, s'a constatat, că „*Calendarul Poporului*“ este „*excellent*“.

Ori cine vrea să se convingă n'are decît să-l citească cu atențiune, și va găsi în întregime o lucrare sistematică, cu o direcțiune hotărîtă națională, ear' în forma și limbajul lui va trebui să constate, că e anume scris pentru cele mai largi straturi ale poporului, necepciționînd din această numire nici inteligența noastră.

Noi ne oprim — în apreciere — la atîta și ne îndestulăm a-l arăta cuprinsul și aprecierile, ce l-au făcut alții, cari nu pot fi bănuiri, ca interesați.

Cuprinsul „Calendarului“.

După partea calendaristică urmează informațiuni de obște folos, pe 40 pag.

Partea literară conține:

George Copilescu, schiță literară, apoi următoarele bucăți ale dragălașului poet:

Nunta Zamferei, *Nei vrem pămînt!* Murleș și Oltul, (poveste din popor), Numai una! (poesie), Sălcia și plopul, (legendă din popor), Rugămîntea din urmă (poesii) și alte Poezii scurte.

Glume. Mîntuirea steagului, schiță istorică, de *Petru Vancu*.

Urmează: *Ioan Creangă*, schiță literară și următoarele scrieri de *Creangă*: Povestea unui om leneș și Oltenii în Iași (poesie).

Apoi: *Rostiri*, zicători, cuvinte: *Th. D. Speranță*, schiță literară și două anecdote de el: „*Mama Ungurului*“, și „*Jidanii și hoții*“.

George Pop de Băsești, schiță biografică. „Căt de lungă se fie ziua, tot vine noaptea“, de d-na *Culomb*. „Castelul din Carpați“ de *Jules Verne*, schiță bibliografică.

Révașul nostru. Aceasta rubrică, introdusă în anul trecut, s'a dezvoltat într-o adevărată cronică a vieții noastre naționale culturale. Aci găsim toate întîmplările și toate mișcările românești petrecute în timpul dela Septembrie 1896 — Septembrie 1897. „*Révașul*“ se extinde pe 17 pagini, cu 6 mai mult ca în anul trecut.

În „*Economic*“ găsim următorii articoli: Despre dări și termine; Asigurarea contra focului și grindinei; Întinerirea pomilor; Povește. Urmează tirgurile de peste an.

Ilustrațiuni: *Ioan Creangă*, *George Pop de Băsești*, *Jules Verne*, *Ioșif Sterea Șuluțiu*, *Ioan Hannia*, și *Dr. C. Lueger*.

Aprecierile presei.

Toate zările și revistele românești, cari s'au rostit asupra „*Calendarului*“ nostru: *Timpu*, *Epoca*, *Familia*, *Foaia literară*, *Telegraful Român*, *Tribuna Poporului*, *Foaia Diecesană*, *Dreptatea*, *Opinia*, *Revista Orăștiei* etc. au fost unanime întru a constata: ieftinătatea, bunătaea, caracterul popular al calendarului, variația materialului și îngrigirea, cu care este tipărit.

Epoca.

Eată de pildă ce scrie recensentul literar al *Epocii* din București:

— Un calendar al Poporului. —

Vestitorii anului viitor au început să apară.

Parisul, în special, ne-a trimis peste douăzeci de calendare, mai toate umoristice.

La noi în țară, până acum nu s'a tipărit nici anul pe 1898, dar' ni-s'a svonit că anul acesta ne rezervă, în materie de calendaristică, un adevărat „*eveniment literar*“ datorit unuia din marii nostri literați.

Ne vine însă de peste munți un calendar tipărit românește, la Sibiul în editura societății pe acțiuni *Tipografia*.

Ori-cîte publicații de acest fel ar mai apăre în limba românească, încontestabil că nu vor putea face de prisos volumul acesta de o sută-douăzeci de pagini intitulat: „*Calendarul Poporului*“ pe anul 1898.

Titlul chiar spune pentru-ce. Toate calendarele, cari au să se tiparească în țara românească se vor adresa păturii culte a societății. Afirmăm aceasta anticipativ, întemeiați pe experiența trecutului.

Nici un calendar n'a apărut în țara noastră, care să fie cu adevărat pentru popor, cum este „*Calendarul*“ societății din Sibiul.

Tipărit cu multa îngrijire, avînd mai multe ilustrații excelent executate, calendarul cuprinde pe lângă materia calendaristică absolut trebuincioasă, o bogată materie literară, precum și o mulțime de cunoștințe economice de mult folos, toate scrise într-o limbă clară și curgătoare și într'un stil potrivit cu înțelegerea poporului.

Așa, partea literară conține, între altele, o schiță biografică a iubitului poet transilvănean *George Costuc*, precum și câteva dintre cele mai reușite bucăți ale poetului; asemenea și schițe asupra literaturii nostri *Ioan Creangă* și *Th. D. Speranță*, precum și o mulțime de glume, rostiri, zicători și cuvinte populare.

O rubică interesantă este „*Révașul nostru*“, care este o cronică națională cuprinzînd toate întîmplările și toate mișcările românești de dincoace și de dincolo de Carpați, în intervalul din Septembrie 1896 până la Sept. 1897.

Recomandăm cu căldură publicațiunea aceasta și dorim să aibă imitatori și în țara noastră“.

Zara.

„*Calendarul Poporului*“ se poate procura mai ușor dela librăria „*Tipografia*“, societate pe acțiuni în Sibiul (Quergrasse nr. 15) adăugînd la preț (20 cr.) 5 cr. pentru porto.

Calendarul zilei.

9 Nov. n. 1897.

Iulian: Muc, Terentiu

Gregorian: Teodor.

Soarele: răsare 7 19, apune 4 41

Teatru orașenesc în Sibiul.

Marți, în 9 Nov. n.

Renaissance.

Comedie în 3 acte de Franz de Schöthan: și Koppel-Elfeld.

Începutul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Nov. n 1897.

Sămînțe	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Grâu				
Bănățenesc vechiu	75	—	76	—
Grâu dela Tisa	75	12.45	12.55	76
Grâu „Pesta	75	12.40	12.50	76
Grâu de Alba-Reg.	75	12.25	12.35	76
„Bacica	75	—	76	—
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—

Sămînțe, vechi ori noue	Soia	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Săcară		70—72	8.10	8.50	
Ore	de nutreț	60—62	5.80	6.15	
„	de vinare	62—64	6.30	7	
„	de bure	64—66	7.50	9	
Ovăș	—	65—67	6.30	6.60	
Ocunus (porumb)	—	—	4.65	4.75	
Meia	—	—	4.60	4.61	
Hrîșcă	—	—	4.75	5	

Grâu	Sept.-Oct.	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Ocunus	Sept.-Oct.	12.15	5.85	5.87	
Ovăș	Sept.-Oct.	6.43	—	6.45	

Mărfuri diverse	Soia	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Unitatea pe Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela
Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	—	—
„	roșie	—	—	—	—
Olen de rap	rafinat	—	—	—	—
Una de porc	dela Pesta	59.	59.5	—	—
„	dela țeară	—	—	—	—
„	sventată	—	—	—	—
„	afumată	60	50	61	—
Săm.	—	—	—	—	—
Franc	—	—	—	—	—
Liatar	slavon nou	—	—	—	—
„	bănățenesc	—	—	—	—
Miere	brută	—	—	—	—
„	galbînă străcurată	—	—	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—	—	—

Cursul pieței din Sibiul

Din 6 Nov. n. 1897.

Hărție-moneți română	Camp	9.47	vînd.	9.40
Lire turcești	—	10.65	—	10.70
1/2 Imperiali	—	9.85	—	9.90
Bule rusești 100 a.	—	128.75	—	127.75
Galbeni	—	5.60	—	5.65
Napoleon-d'ori	—	9.49	—	9.54
(rusești)	—	—	—	—

Bursa de Budapesta.

Din 8 Nov. n. 1897.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ 4%	—
„ „ val. cor. 4%	100.25
Împrumutul căilor ferate ung.	121.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	122.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	102.
Bonuri rurale ung.	98.
„ croate-slavone	99.
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Împrumut cu premiu ung.	156.
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.
Renta de hărție austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	123.50
Losurile austriece din 1880	160.00
Acțiunile băncii austro-ungare	955.
„ de credit ung.	—
„ „ „ „	—
Scrieri fondare ale institutiunii de credit și economiei „Albina“	102.
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.6
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livres sterlingi	120.10

Bursa de Viena.

Din 8 Nov. n. 1897.

Avis de deschidere!

Îmi iau voie a aduce la cunoștința onoratului public militar i. și r. cât și a prea onoratului public civil, că cu 1 Noembrie am luat în primire **restaurantul parcului orașenesc** mai înainte **Ardean** și îl voi ține și mai departe sub firma

[2249] 2-3

Restaurantul parcului orașenesc.

Deschiderea a avut loc Duminecă, în 7 l. c. cu muzica militară.

Am asigurarea, că toată năsuința mea va fi îndreptată la un serviciu de mâncări bune, excelentă bere Dreher de Mărtisor, care în anii trecuți s'a bucurat de o așa mare predilecție în grădina Josef. Chiar așa atrag atențiunea onoratului public la vinurile mele foarte bune. Tot odată aduc la cunoștință, că sala cea mare stă întotdeauna la dispoziție pentru petreceri în cerc restrâns, serate cu dans, nunți, cluburi și banchete etc.

Chiar așa se primesc abonamente la prânz, și după sfârșitul teatrului se capătă totdeauna mâncări calde.

Pentru sprijin cât de numeros vă roagă

cu deplină stimă

Engelberth Thelmann,
restaurateur.

La Librăria „Tipografie”, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se află de vânzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tânăr” de Aloisius Melcher. Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de . . . 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte”, adevărată considerațiune asupra maximele eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh muscălesc”, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . fl. 10 cr.

— Se recomandă mai ales preoților. —

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Toate scrierile

profesorului **Dr. Weigand** despre Români

se găsesc de vânzare la „Librăria” noastră cu prețurile originale. Astfel:

1. „Die Aromunen”, (Macedo-Români). Vol. I. „Land und Leute”, cuprinde descrierea călătoriei profesorului Weigand pe la Români din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care se interesează de frații sei. O lectură atrăgătoare și pentru nespecialiști. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustrațiuni frumoase și cea mai perfectă carte etnografică costă . . . fl. 6.20
- Vol. II. („Volkshitteratur”), cuprinde literatura populară, versuri și povești, cu traducerea germană și un lexicon, 386 pag., costă . . . fl. 5.—
2. „Vlach-Maglen”, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4 ilustrațiuni, fototipie, costă . . . fl. 2.25
3. „Die Sprache der Olmpto-Wallachen”, cu o introducere despre popor, volum d. 144 pag., costă . . . fl. 1.85
4. „Raportele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca”, conținând lucrările dlui profesor Weigand și ale elevilor sei despre Români: „Primul raport”, (1894) de 157 pag. costă . . . fl. 1.85
- „Al doilea raport”, (1895) de 224 pag. costă . . . 2.80
- „Al treilea raport”, (1896) de 332 pag. costă . . . 3.80

Cartea de sub nrul I, vol. I. e pentru toți Români inteligenți; celelalte se recomandă bărbatilor de specialitate. Toate sunt scrise de sine înțeles, în limba germană.

Librăria „Tipografie”, societate pe acțiuni.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei”

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă”, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vilei, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

lăfintarea și conducerea de astfel de însoțiri

de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiuului”.

(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

TABLOUL

CONDAMNĂȚILOR POLITICI

PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

Doriți se cetați

un interesant

Roman?

Vi-se recomandă

„Castelul din Carpați”

— Roman din viața poporului românesc din Ardeal. —

de

Jules Verne.

Premiat de „Academia franceză”.

Traducere, — unica autorizată de editorul proprietar francez — făcută

de

Victor Onișor.

Acest volum apărut tocmai acum, are 255+XII. pagini, în octav mare, de o eleganță rară la cărțile românești, și este împodobit cu

26 ilustrațiuni

admirabile, executate după clișouri din Paris.

Prețul:

Edițiunea populară: 80 cr. + 5 cr. porto postal.

Edițiunea de lux: 1 fl. 20 cr. + 10 cr. porto.

Cel mai potrivit cadou e un „Castel”.

A se adresa direct la

Librăria „Tipografie”, soc. pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii nr. 15.

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți intermitenți în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare:

„Călimdarul Poporului”

pe 1898.

Anul XIII.

Cel mai lătit și cel mai ieftin călimdar românesc.

Raportul despre „mișcarea literară la noi” al comitetului „Asociațiunii” a numit

„Călimdarul Poporului”

„excellent”.

Anul trecut a apărut în 5000 exemplare și prin Ianuarie 1897 nu s'a mai găsit nici un exemplar. Mulți, cari au comandat târziu acest călimdar nu l-au mai putut ave.

Grăbiți deci! — grăbiți a vă cumpăra din vreme

„Călimdarul Poporului” pe anul 1898.

Costă numai 20 cr.

deși e tot așa de excelent, ba încă mai îngrijit și mai frumos, decât până acum.

În estan **„Călimdarul Poporului”** are un conținut literar mult mai bogat ca în anul trecut — și pe lângă aceea — șese ilustrațiuni.

Grăbiți a vi-l procura. Mai ușor e a adauge prețul la renoirea abonamentului. Cu posta trimisă costă cu 5 cr. mai mult.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.